

ÅRSMELDING 2022

NATURVERNFORBUNDET I GRENLAND

Naturvernforbundet i Grenland har i løpet av 2022 jobbet med svært mange saker, blant de viktigste er Bunestoppen (vern av naturmangfold), Bybanen, byutvikling, samferdsel Plastforurensing (Pellets, Gummigranulat og oppklippede bildekk), Vern av strandsonen, Vannforvaltning og Oslofjorden, skogvern og mer. Styret er godt fornøyd med året 2022 og ser frem mot nye høyder for lokallaget.

Prioriterte saker

Årsmøtet vedtok at vi i 2022 skulle ha hovedfokus på følgende saker:

- Vern av natur
- Samferdsel
- Bruk/ forbruk
- Industriforurensing

Organisatorisk

Årsmøte

Årsmøtet ble avholdt på Porsgrunn Bibliotek, den 28.02. 2022.

Møtet startet med en innledning om Bybanen, deretter ble der ordinære årsmøtet gjennomført med behandling av blant annet regnskap, årsmelding og valg. Det var 11 medlemmer til stede på årsmøtet. Protokollen fra årsmøtet kan ettersendes om ønskelig.

Den 31.10.22 avholdt vi ekstraordinært årsmøte om videre arbeid vedrørende Bunestoppen.

Styret

Styret har hatt 8 styremøter i 2022, og har bestått av:

Leder: Anne Mjelva
Kasserer: Anne Mjelva
Styremedlem: Sissel Solberg
Styremedlem: John Øivind Selmer
Styremedlem: Saskia Wanders
Styremedlem: Torstein Fjeld
Vara: Anita Hagen
Rolf-Steinar Olsen
Benjamin Josva Vikesland

Styret har i perioden også løst og/avtalt en rekke saker via mail uten formelle møter.

Medlemmer

Naturvernforbundet i Grenland hadde pr 31.12.2022 490 medlemmer.
Dette er en reduksjon på 3 medlemmer sammenlignet med 2021.

Temagrupper

Lokallaget har hatt følgende temagrupper:

- Ta vare på det du har: Saskia Wanders, Jenny Crone, Sissel Solberg
- Kystsonesaker: Rolf Steinar Olssen, Øystein Dalland m.fl.
- Samferdsel: Torstein Fjeld, John Øivind Selmer
- Naturmangfold/arealsaker: Sissel Solberg, Øystein Dalland
- Kjemirelaterte saker: Saskia Wanders, Sissel Solberg m. fl.
- Energispørsmål: Anne Mjelva, Saskia Wanders (Medlem Energiutvalget) m.fl.
- Avfallshåndtering: Anne Mjelva, Saskia Wanders, Sissel Solberg
- Industrisaker: John Øivind, Anne Mjelva m.fl.
- Skogvern, Espen Ihlen, John Øivind Selmer.

Økonomi

I 2022 endte vi med et overskudd/underskudd på kroner 28.007,82

Utvikling i lagets egenkapital:

31. desember 2021: 87.818,27 kroner

31. desember 2022: 65.810,35 kroner

Landsmøte

Torstein Fjeld, Saskia Wanders og Sissel Solberg fra oss deltok alle på landsstyret. Saskia som landsstyreprerentant, Torstein fra Fylkeslaget og Sissel fra oss lokalt.

Miljøpolitisk arbeid

Naturvernforbundet i Grenland har jobbet med følgende prioriterte saker i 2022:

Bunestoppen (Vern av natur)

Bamble kommune ønsker å bygge ut med 120 boliger på Bunestoppen. Lokale interessegrupper aktiverte også Naturvernforbundet i Grenland og Telemark fylke mot Bamble kommunes planer. Sammen med fagpersoner ble det etterhvert gjort flere befaringer i det aktuelle området. Og en rekke bevaringsverdige arter ble lokalisert. Vi engasjerte også Biofokus sammen med fylkeslaget i Telemark, i tillegg frivillige spesialister for å dokumentere funnene. Advokat er også engasjert for å formulere innsigelser til utbyggingen. De aktive i arbeidet har bestått av flere lokale foreninger og interessegrupper i det aktuelle området i Bamble –sammen med oss i NVG og fylkeslaget. Vi har også etablert samarbeid med Naturvernforbundet sentralt. Svært mye arbeid er nedlagt mot denne utbyggingen, som på mange måter er en prinsippsak og test på å hindre utbygging av verneverdige naturområder. Det er laget en hvitebok om området, som dokumenterer alle naturverdiene som er

representert. De viktigste artene er Rød Skogfrue i kanten av utbyggingsområde, og sporebustehette i planområdet, samt rødlistede naturtyper av nasjonal verdi.

Den 31.10 arrangerte vi ekstraordinært årsmøte i NVG for å behandle status og mulige kostnader dersom vi skulle gå til rettssak. Det samme gjorde Naturvernforbundet i Telemark. Styret fikk fullmakt til å vurdere dette sammen med fylkeslaget. Det ble understreket at vi nødvendigvis må skaffe spleiselag om det skulle skje.

Vi har dessverre ikkje fått medhold i innsigelsene verken frå Statsforvalter i Vestfold og Telemark, eller hos Kommunal og Distriktsforvaltnings Departementet. Innsigelsene er videresendt ESA. Bamble kommune fortsetter prosessen for å bygge ut.

Pr i dag er ikke kampen tapt.

Byutvikling og samferdsel

Bybane i Grenland

Naturvernforbundet, med Torstein Fjeld og John Øivind Selmer i spissen, har arbeidet med denne saken i fleire år. Vi har inngått samarbeid med andre interessenter, og det ble etter hvert dannet «Bybanegruppa» bestående av Tommy Thovsland, Recreate, Sverre Gotaas, Herøya Industripark, Svein Ellingsen, Skien Brygge, John Øivind Selmer, Herøya Arbeiderforening, Johnny Skogsrød, LO Grenland, Torstein Fjeld og Tormod Svartdal, Naturvernforbundet. Sammen engasjerte disse Railsupport AS i Oslo til å lage en ny kalkyle for kostnadene til slik utbygging, etter at Grenlandskommunene hadde lagt bybanen bort på grunn av *byutredningens* alt for høye kostnader uten en forutgående utredning av disse. Railsupports kostnadskalkyle ble lagt fram på en høring på Comfort Hotell i Porsgrunn 2 november 2022. Denne kalkylen viser 2,06 mrd. kroner i fysisk infrastruktur og 420 mill. kroner til rullende materiell. Dette er godt under halvparten av byutredningens kostnadsanslag. Rapporten er datert 21.01.2022. Pr i dag er ikkje kampen tapt.

Vei og jernbane

Naturvernforbundet har arbeidet mot bygging av firefelts motorveier der det ikkje er behov. Dette gjelder ny E18 mellom Grenland og Tvedestrand, og ny E174 mellom Kongsberg og Notodden. Dette vil også kunne gjelde ny Rv 36 fra Skjelsvik til Geiteryggen i Skien. Naturvernforbundet vil heller bruke veimilliarder på å ruste opp våre dårlige fylkesveier og satse mer på jernbane. Grenlandsbanen (sammenkoblingen mellom Vestfoldbanen og Sørlandsbanen) som har vært planlagt i over 20 år med godkjent KVVU fra 2016, er nå tatt ut av NTP 2022-2033 til fordel for ny firefelts E18. Naturvernforbundet i Grenland og Telemark jobber sammen med Naturvernforbundet i Agder og fleire lokallag for å få endret dette i ny NTP 2025-2036 i en mer natur-, miljø- og klimavennlig retning.

NVG har fått gjennom en endring til Naturvernforbundets prinsipp program, med ønske om å få høyhastighets jernbane inn som satsingsområde i samferdselspolitikken.

Plastpellets i Frierfjorden (Industriforurensning)

Helt frå kystverket avslørte at det var mengder av plastpellets i Frierfjorden som helt sikkert ikkje kom frå Trans Carrier uhellet, har vi jobbet meir aktivt med denne saka. Vi har skrevet brev til både Ineos Bamble, Statsforvalteren, Miljødirektoratet og kommunene.

Problemstillingen her er at Miljødirektoratet sier dette er forsøpling ikke forurensning. Vi og kommunene mener det er forurensning. Vi hadde en befaring med Gea Norvegica som peller søppel rundet fjorden og testet utstyr for oppsamling av pellets med stort hell. Etter dette hadde vi møte med INEOS Bamble og overleverte prøver frå innsamlet pellets. INEOS Bamble fikk testet dette og kunne avise at dette stammet frå deres anlegg. I juni var Truls Gulowsen og GeaNorvegica i møte med oss for å drøfte situasjon og strategi. Siden har vi arbeidet for å få til finansiering av et prosjekt for oppsamling av mest mulig pellets rundt fjorden, under administrasjon av Gea Norvegica. Håpet er å få Ineos Bamble til å ta brorparten av kostnaden, men de vil ikkje utan samarbeid med kommunene. Vi har sendt brev med oppfordring om å delta til Bamble, Porsgrunn og Skien kommune. Der står saken.

Pr i dag er kampen ikke tapt

Samferdsel

Øvrige samferdselsaker vi har arbeidet med:

- Endringsforslag til Naturvernforbundets prinsipp program, med ønske om å få høyhastighet jernbane inn som satsingsområde i samferdselspolitikken
- Rv36 Skjelsvikdalen-Skyggstein. NVG uttalte oss mot den overdrevne dimensjoneringen ved bygging av ny rv36.

Bruk/ Forbruk

Vi har fortsatt en gruppe i NVG som aktivt jobber med å redusere forbruk og gjenbruke mest mulig. Sammen med Husflidslaget i Grenland arrangerte vi Klesbyttedag i Husflidslagets hus i Skien. Stor suksess med mye folk.

Gummigranulat fra fotballbaner

Her har medlemmer av styret dokumentert status for en rekke idrettsanlegg rundt i Grenland. Dessverre er det dårlig stell med oppsamling av granulatet, og få følger reglene for om mulig å hindre granulatet i å forurense naturen i området. Det er en litt vanskkelig sak, fordi det ikkje er lett å angripe eller henge ut små lokale idrettsklubber. De fleste anleggene er på private hender. Ulike veier for å ta tak i problemet er forsøkt, uten foreløpig hell. Unntaket er møtet med Odd Ballklubb i mars, hvor de viser stort ansvar i sammenhengen.

Pr i dag er ikkje kampen tapt.

Bygging i strandsonen/ vern av kysten vår. (Vern av natur)

Her har vi støttet omfattende dokumentasjon av problemet, hvor vi har tatt med dokumentasjon for området innenfor Kragerø kommune som eksempel. Dette er strengt tatt

utenfor Grenlandsområdet, men problemet er ikke mindre her. Vi har oppfordret Naturvernforbundet sentralt til å være mer aktive i vern av strandsonen, eventuelt støtte utvidelse til 300m belte. Vi hadde møte med Truls Gulowsen hvor vi gjennomgikk våre synspunkter og hadde befaring i Bergsbygda som eksempel. Vi vet nå at Naturvernforbundet sentralt må ha slikt arbeid inn i prinsipp- og arbeidsprogram, for å kunne vie ressurser til dette. Vi prioriterer å få dette opp på neste landsmøte.

Vi har også deltatt i arbeidet med ny Kystsonoplan Telemark og Vestfold, dette arbeidet er fortsatt i gang.

Skogvern

Styret har på begynt arbeid med å få vernet gammelskogområder innenfor vårt «nedslagsfelt», samt vern av ytterligere områder av kalkskogen ved kysten. Dette arbeidet er i sin spede begynnelse.

Øvrige saker:

- Vi har jobbet med hvordan vi kan få uttalt oss/ kommet med innspill til utbygging av transformatorstasjoner og kraftledninger
- Jobbet med avfallsordningene i Grenland. Forsøkt kartlagt graden av resirkulering, særlig av plast
- Fortsatt arbeidet omkring løsning av energisituasjonen – hvor skal all strømmen komme fra? Og hvormye trengs egentlig til kven?
- Samfunnsdel og/eller Arealdel for kommuneplanene Skien, Porsgrunn, Bamble og Siljan. For alle har vi inngitt uttalelser.
- En rekke utbyggingssaker.

Vi har uttalt oss om

- Med bekymring for naturverdier som kan gå tapt ved Utbygging Frier Vest.
- Med faglige innspill til Vianode AS søknad om utslipp fra ny batterifabrikk på Herøya
- Krav til Porsgrunn kommune om ta tak i problemet spøkelsesfiske i våre områder
- Krav til planene om endring av tillatelse for utfylling av Gunneklevfjorden
- Om mangel på kontroll fra lokale myndigheter vedrørende spøkelsesfiske
- Klage vedrørende sikkerheten ved det nye karbonfangstanlegget ved Norcem/Dalen. Klagen avvist.
- Planprogram for kommunedelplan for ny Rv36 Skjelsvik – Geiteryggen.
- Reguleringsplan for Strømtangen rundt Brevik gamle stasjon, hvor det er satt av plass for bybane.

Arrangementer

Lokallaget har arrangert alene eller saman med andre:

Skriv om arrangementer dere selv har arrangert:

- Klesbyttedagen 26. mars sammen med Husflidslaget i Grenland
- Fuglesafari 3.mai saman med Birdlife Grenland på Prestegårdshagene Eidanger
- Om insekter 4. september sammen med Prestegårdshagene på Eidanger. Julie S. Paus-Knudsen UiO holdt foredrag om humler, med safari i åkern. Bra med folk.
- Salamanderdag med Norsk Zoologisk forening 8.mai og og salamandersafari 15.mai begge på Århus gård i Skien.
- Deltatt på Århus gård sine dugnader for å etablere blomsterenger på «gammelmåten» på Århus gård
- Vi har deltatt på dugnad sammen med Sabima for artskartlegging langs Falkumelva
- Samling mot Bunestoppen – utbygging 23.oktober ved Bunestoppen. Grilling og befarung sammen med «Innbyggerinitiativet» og fylkeslaget. Godt med folk.
- Samling mot Bunestoppen-utbyggingen foran kommunehuset i Langangen ved kommunestyrets møte den 27.oktober, sammen med «Innbyggerinitiativet» og fylkeslaget
- Deltagelse på Frivillighetens dag 19.4
- Energiseminar på SittNed 1.februar, arrangert av NVG.
- Klimakafe på Biblioteket i Skien sammen med Besteforeldrenes Klima Aksjon. Tema Plast og plastgjenvinning. Foredrag av Sissel Solberg NVG og RiG.
- Høring Bybane på Comfort Hotel i Porsgrunn sammen med Bybanegruppe, den 2.November. Flere foredrag, innledet fra Torstein Fjell NVG. Mellingen fra TA var konferansier under paneldebatt av politikere lokalt fra Skien og Porsgrunn.
- Høring Bybane på Comfort Hotel i Porsgrunn sammen med Bybanegruppa, den 2. November. Flere foredrag, innledninger fra bl.a. Torstein Fjeld, NVG. Ove Mellingen fra TA var konferansier under paneldebatt av politikere lokalt fra Skien, Porsgrunn og fylkeskommunen.
-

Aktivitet i media

Naturvernforbundet i Grenland har vært synlige i media i året som har gått, og har blant annet hatt følgende medieoppslag/leserbrev på trykk:

- Flere oppslag i Ta/ Varden/ PD i arbeidet mot utbygging av Bunestoppen, alene NVG og sammen med «Inbyggerinitiativet».
- Klesbyttedagen i TA, Varden og «God Morgen Telemark» på NRK Radio
- Oppslag i TA, Varden mot motorveitbygging, spesielt rv36
- Oppslag TA, Varden og PD om Bybane